Sacha

RZĄD GENERALNEGO GUBERNATORSTWA
Wydział Pracy

Kraków, w lutym 1941 r.

Wskazówki

dla wyjeżdżających do Rzeszy robotników i robotnic rolnych z Generalnego Gubernatorstwa.

Stosunki w rolnictwie niemieckim znane są narodowi polskiemu dzięki ciągłej współpracy polskich robotników i robotnic, udających się od kilkudziesięciu lat rok rocznie do Rzeszy. Okrągło 300.000 robotników i robotnic rolnych, pochodzących z Generalnego Gubernatorstwa, którzy zeszłego roku znaleźli w rolnictwie niemieckim pracę i zarobek, w licznych listach oraz w okresie urlopu domowego informowali o swym życiu i o swej pracy w Niemczech. Prawie wszyscy bez wyjątku dali wyraz swemu zadowoleniu. Tym samym zaprzeczają oni w sposób najlepszy pogłoskom, rozszerzanym w zeszłym roku celem powstrzymania innych od podjęcia pracy w Rzeszy. Te pomyślne wiadomości sprawiły, że liczni krewni i znajomi zatrudnionych w Rzeszy robotników rolnych zgłosili się dobrowolnie do pracy w Niemczech. Również i w bieżącym roku mają być zaciągnięci do roboty rolnej w Rzeszy możliwie tylko takie pochodzące z Generalnego Gubernatorstwa osoby, które się ochotniczo zgłoszą. Przeto podaje się w związku z tym raz jeszcze w krótkim zarysie do wiadomości warunki współpracy w rolnictwie niemieckim.

1) Robotnicy rolni z Generalnego Gubernatorstwa zostają zatrudnieni w Rzeszy na podstawie zawartej na pewien czas umowy pracy, zapewniającej im płacę oraz unormowane stosunki życiowe.

2) Płaca jest ustalona w specjalnej ordynacji taryfowej, uwzględniającej wiek oraz rodzaj pracy, a wahającej się w poszczególnych dzielnicach Rzeszy tylko nieznacznie. Urzędy Pracy w Generalnym Gubernatorstwie oraz ich poboczne placówki udzielają dokładnych wyjaśnień co do należącej się płacy. Należy przy tym uwzględnić, że siła nabywcza waluty w Niemczech jest wysoka i że wobec tego za mniejszą kwotę kupić można więcej towaru.

3) Płaca jest w takiej wysokości ustalona, że po odliczeniu koniecznych drobnych wydatków pozostaje jeszcze pewna suma do przekazania swej rodzinie w kraju. Ci, którzy nie są zobowiązani do utrzymywania swej rodziny, mogą swe oszczędności wpłacać do kas oszczędnościowych w Generalnym Gubernatorstwie. W przekazywaniu zarobków nie istnieją żadne trudności. Możność wysyłania zaoszczędzonych w Rzeszy pieniędzy do Generalnego Gubernatorstwa w pełnej ich wysokości jest zabezpieczona, tak iż nikt nie potrzebuje się obawiać, że przy powrocie do kraju musiałby oszczędności zostawić.

4) Na ogół w bieżącym roku będą wysyłani do prac rolnych w Rzeszy tylko robotnicy i robotnice stanu wolnego, lub wyjątkowo tylko tacy żonaci wzgl. takie zamężne, których rodziny mają zabezpieczony byt w kraju. O ile robotnicy rolni zobowiązani są do częściowego utrzymywania swych rodzin lub innych bliskich krewnych, a przekazywane przez nich kwoty w poszczególnych wypadkach nie byłyby wystarczające, wówczas udziela się rodzinie specjalne zasiłki. O udzielenie tego rodzaju zasiłków pozostający w kraju członkowie (głowy) rodzin winny składać wnioski do właściwych Urzędów Pracy w Generalnym Gubernatorstwie. Potrzebne do tego formularze można otrzymać we wszystkich placówkach służbowych Urzędów Pracy.

5) Odpowiednio do unormowanych stosunków w rolnictwie niemieckim oraz do jego obfitej wydajności wyżywienie i mieszkanie sił roboczych jest dobre i wystarczające. Właśnie ta okoliczność w nadchodzących z Rzeszy listach robotników rolnych zostaje ustawicznie podkreślana.

6) Stosunek pracy zapośredniczonych do Rzeszy robotników rolnych pochodzących z Generalnego Gubernatorstwa ogranicza się tego roku na okres 9-ciu miesięcy. **Po odbyciu 9-cio miesięcznej pracy w Rzeszy mogą wszyscy robotnicy rolni na życzenie powrócić do domu albo przedłużyć umowę.** Z zapośredniczonych zeszłego roku do Rzeszy robotników rolnych bardzo wielu z własnej ochoty pozostało tam po dzień dzisiejszy. Co prawda musieli również i ci, którzy zimą może chętnie powróciliby do domu, pozostać na razie w Rzeszy. Ale i ich powrót jest przewidziany w terminie, jak tylko stosunki na to pozwolą.

7) Urzędy Pracy w Niemczech stoją dla polskich robotników rolnych we wszystkich sprawach do dyspozycji. Udzielają one informacji, o ile pozostaje coś do wyjaśnienia odnośnie do przekazywania zarobku, czy też w innych sprawach. Do Urzędu Pracy można również wnosić zażalenia lub wyrażać tam swe życzenia dotyczące miejsca zatrudnienia. W razie potrzeby Urzędy Pracy pośredniczą w nawiązaniu komunikacji z rodzinami w kraju.

8) Przez odprawienie specjalnych nabożeństw dla robotników rolnych z Generalnego Gubernatorstwa daje się możność zadośćuczynienia także i religijnym potrzebom.

9) Koszty przejazdu ponosi Urząd Pracy. Przed odjazdem do Rzeszy robotnicy rolni zostają poddawani lekarskiemu badaniu celem ustalenia ich zdolności do pracy. Kto podczas tych badań zataja jakąkolwiek chorobę, zwłaszcza zaraźliwą, szkodzi sobie i innym. Ze względów zdrowotnych jako też i we własnym interesie robotnicy rolni oraz ich odzież i pakunki podlegają dezynfekcji. Ponieważ środki żywnościowe przy dezynfekcji mogłyby ulec zepsuciu, nie należy je przeto pakować wraz z odzieżą, a tylko zabierać ze sobą oddzielnie.

10) Należy zabrać ze sobą dostatecznie odzieży, bielizny i obuwia. Na kartki zapotrzebowania, wydawane robotnikom rolnym w Rzeszy, można zakupić te rzeczy co prawda po cenach niskich, ale tylko w ograniczonej ilości. Na okres trwania podróży do obozu zbiorowego powinien się każdy z robotników rolnych zaopatrzyć w żywność wystarczającą na dwa dni, za co zostanie mu zwróconych **Zł. 4.—.**

11) Siły robocze nie znajdujące w kraju, ani dostatecznej pracy, ani zapewnionego bytu mogą być zobowiązane do pracy w Rzeszy na podstawie powołania, wystosowanego przez Kierownika Urzędu Pracy, przy czym uwzględnione zostaną stosunki rodzinne. Także zobowiązanie powołanych do pracy w Rzeszy ustalone zostanie na okres 9-ciu miesięcy. **Po upływie tego czasu pozostawia się im możność powrotu do domu, względnie odnowić umowę.** W stosunku do nich tak samo obowiązują powyższe przepisy od 1—9.

Ostrzega się wyraźnie, że nie zastosowanie się do powołania przez Kierownika Urzędu Pracy pociągnie za sobą ciężkie kary sądowe. Obok kar pozbawienia wolności mogą być wymierzone kary grzywny w nieograniczonej wysokości, a więc odpowiadające wartości całego majątku powołanego. Karze tej podlega również rodzina oraz inne osoby, dopomagające w uchylaniu się przed wykonaniem obowiązku pracy. Ponadto kary te bynajmniej nie zwalniają z tego obowiązku. Osoby ukarane będą przez policję mimo to zmuszane do wykonania powołania. Kto więc dobrowolnie się zgłasza lub sumiennie stosuje się do powołania, otrzymanego od Kierownika Urzędu Pracy, działa na własną korzyść i nie naraża siebie i innych na ciężkie kary.

Zgłoszenia do pracy rolnej w Niemczech należy jak najwcześniej kierować do Urzędu Pracy lub jego pobocznych placówek. Również i wójtowie przyjmują takie zgłoszenia oraz informują o najbliższych placówkach Urzędu Pracy.